

همبستگی ملی در برخورد با بحرانها

ستایش مخصوص ذات خدایی که پروردگار جهانیان است، همان ذاتی که در قران کریم می فرماید: {وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى} «و بر کارهای نیک و تقوی با همدیگر همکاری کنید»، گواهی می دهد که نیست معبود بر حق مگر الله واحد و لا شریک، و گواهی می دهد که سردار ما حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بنده و فرستاده اوست، درود و سلام و برکات الهی بر او و بر همه آل و اصحاب و پیروان راستین او باد.

اما بعد:

بی تردید مجتمع های مترقی و پیشرفته همیشه مجتمع های متفق، همبسته، متعاون می باشد، به ویژه در اوقات بحران ها، پیامبر ما حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم مجتمع های برتر را توصیف نموده فرموده است: «مثال مسلمانان در محبت و مهربانی و تعاطف شان مانند یک جسم هستند، وقتی یک عضو آن به درد آید باقی اعضای آن نیز از تب و درد بی قرار می گردد»، و در حدیث دیگری می فرماید: «مسلمان برای مسلمان مانند یک ساختمان است که برخی آن برخی دیگرش را محکم می سازد، حین گفتن این سخن انگشتان هر دو دست خویش را باهم در آمیخت».

و فقه بحران ها تقاضا می کند تا همبستگی ملی از طریق امور زیر تحقق پذیرد: نخست: دوری گزیدن از هرگونه فریبکاری، احتکار و استفاده جویی، چون دین مقدس ما از همه این بیماری ها به صورت شدید منع نموده است، و به طور سخت از همه صورتهای غش فریبکاری نهی کرده است، چنانچه نخستین آیتی که در مدینه منوره نازل شد آیات زیر بود: ﴿وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ۱ الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ۲ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ۳ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ۴ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ۵ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۶﴾ [المطففين: ۱-۶] «وای بر کم فروشان (۱) کسانی که چون (برای خود) از مردم پیمانانه می کنند، حق خود را کامل می گیرند (۲) و هنگامی که (می خواهند) برای آنان پیمانانه یا وزن کنند، کم می گذارند (۳) آیا

آن‌ها گمان نمی‌کنند که (قیامت فرا می‌رسد و از قبرها) برانگیخته می‌شود (۴) در روزی بزرگ؟! (۵) (همان) روزی که مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان می‌ایستند»، و به زبان حضرت شعیب علیه سلام می‌فرماید: ﴿وَيَقَوْمٌ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْنُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ﴾ [هود: ۸۵] «و ای قوم من! پیمان‌ه و میزان را با عدالت، تمام (و کامل) دهید، و اشیاء مردم را کم ندهید، و در زمین به فساد (و تباهی) نکوشید»، و پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده: «کسی که در تعامل با ما غش و فریبکاری کند از ما نیست».

همچنین شریعت غرای محمدی از هر گونه احتکار و سودجویی باز داشته است؛ چون در این کار بازی با سرنوشت و قوت زندگی مردم است، تا بر روزی مردم سیطره نماید، و هدف این کار مکاسب غیر مشروع بر حساب سختی و مشقت مردم می‌باشد، خداوند متعال می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبُطْلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجْرَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا﴾ [النساء: ۲۹] «ای کسانی‌که ایمان آورده‌اید! اموال یکدیگر را به باطل (و از راه‌های نامشروع) نخورید، مگر اینکه تجارتي با رضایت شما (انجام گرفته) باشد و خودتان را نکشید، زیرا الله (نسبت) به شما مهربان است»، و پیامبر صلی الله علیه وسلم می‌فرماید: «جز خطاکار کسی دیگری احتکار نمی‌کند»؛ پس شخص احتکار کننده نه جوانمردی دارد نه میهن دوستی؛ چون او خودخواهی را مافوق همه اعتبارات دینی و ملی و انسانی قرار داده است؛ بنابراین مستوجب خشم و غضب و نفرین خداوند و مردم شده است.

اگر شخص احتکار کننده و استفادہ جو بداند مالی که از طریق احتکار و سوء استفادہ به دست می‌آورد در روز قیامت برایش وبال و گناه بزرگ است، حتما از این ستم بزرگ منع می‌شود، چنانچه الله متعال می‌فرماید: ﴿وَمَنْ يَعْلَلْ يَأْتِ بِمَا عَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾ [آل عمران: ۱۶۱] «و هر کس خیانت کند، روز قیامت، با آنچه (در آن) خیانت کرده بیاید»، و پیامبر صلی

الله علیه وسلم می فرماید: «بازرگان روزی داده شده، و احتکار کننده نفرین شده است»، و در حدیث دیگری فرموده: «نفرین بر بندگان دینار و درهم».

اما تاجر ملی راستگو کسی است که نه فریبکاری می کند نه غش می کند و نه خیانت، بلکه میهن دوستی او را باعث می شود تا در اوقات بحران ها از سود زیاد و فایده بی حد پرهیز نماید تا بر مردم تخفیف آورده باشد، بدون تردید این امر از جمله مهربانی است که بر آن پاداش داده می شود، خداوند متعال به زبان پیامبر خود وعده داده که تاجر راستکار دارای پاداش بزرگ است، طوری که پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «تاجر صادق و امین همراه پیامبران و صدیقان و شهدا می باشد»، و در حدیث دیگری فرموده است: «خداوند رحمت کند مرد با گذشتی را که هنگام خرید و فروش و داد و ستد تسامح می کند».

ستایش مخصوص ذات الله پروردگار جهانیان است، درود و سلام بر خاتم پیامبران سرور ما حضرت محمد صلی الله علیه وسلم و بر همه آل و اصحاب او باد.

اوقات بحران ها تقاضا می کند تا ما خود گذری و فدا کاری داشته باشیم نه خودخواهی و ستفاده جویی، همچنین تقاضا می کند با هم دیگر مهربان باشیم نه سخت دل و خودخواه، چون پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «به من ایمان نیاورده است کسی که خود با شکم سیر می خوابد درحالی که همسایه او در کنارش گرسنه است و او حالت او را می داند»، همچنین حالات بحران تقاضا می کند تا مهربانی و بخشش بوده باشد، خداوند متعال می فرماید: ﴿وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ [الحشر: ۹] «و آن ها را بر خود مقدم می دارند، هرچند خودشان نیازمند باشند، و کسانی که از بخل (و حرص) نفس خویش باز داشته شده اند، پس آن ها راستگارانند»، پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «هنگامی که توشه ی اشعری ها در جنگ تمام می شود یا زمانی که غذای شان در مدینه کاهش می یابد، هرچه دارند در پارچه ای جمع می

کنند و سپس آن را با پیمان‌نامه ای به طور مساوی در میان خود تقسیم می نمایند. آنها از من هستند و من از آنها هستم».

بدون تردید اینگونه همبستگی دارای نقش بزرگی در تقویت روابط اجتماعی و بشری، توسعه الفت و محبت و مهربانی میان افراد مجتمع می باشد، بنابراین شریعت غرا برآن تشویق و ترغیب نموده است، طوری که خداوند متعال می فرماید: ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾ [المائدة: ۲] «و در راه نیکو کاری و پرهیزگاری با همدیگر همکاری کنید و (هرگز) در راه گناه و تجاوز همکاری نکنید»، و این همبستگی و همکاری از طریق نفقه کردن در همه امور خیریه روشن می شود، به ویژه آنچه که مربوط می شود به غذا دادن و رفع حاجات نیازمندان، چون خداوند متعال می فرماید: ﴿وَيُطْعَمُونَ اَلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ۘ اِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ۙ اِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ۙ فَوَقَّهْمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّبَهُمْ نٰصِرَةً وَّسُرُورًا ۙ ۱۱ وَجَزَلَهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا﴾ [الإنسان: ۸-۱۲] «و غذا را با این که (نیاز و) دوست دارند به مسکین و یتیم و اسیر می بخشند (۸) (و می گویند:) ما فقط به خاطر الله به شما غذا می دهیم، نه از شما پاداشی می خواهیم و نه سپاسی (۹) همانا ما از پروردگاران می ترسیم، روزی که عبوس و سخت و دشوار است (۱۰) پس الله آنان را از (سختی و) شر آن روز ننگه داشت و آنها را شادمانی و سرور بخشید (۱۱) و به (پاداش) صبری که کردند، بهشت و (لباس های) حریر (بهشتی) را به آنان پاداش داد»، و در صفت اصحاب میمنه می فرماید: ﴿اَوْ اِطْعَمَ فِي يَوْمِ ذِي مَسْجَبَةٍ ۙ ۱۴ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۙ ۱۵ اَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ۙ﴾ [البند: ۱۴-۱۶] «یا طعام دادن در روز قحطی (و گرسنگی) (۱۴) یتیمی را از خویشاوندان (۱۵) یا مستمندی خاک نشین را (۱۶)»، و پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «ای مردم، سلام گفتن را رواج دهید و پیوند خویشاوندی را به جای آورید و غذا بدهید؛ و شب هنگام، درحالی که مردم خوابیده اند، نماز بخوانید تا به سلامتی (بدون هیچ رنجی) وارد بهشت شوید»، و در حدیث دیگری می فرماید: «بهترین شما کسی است که غذا می دهد».

پروردگارا! مصر و همه کشورهای جهان را محفوظ بدار

